

بررسی پیامدهای درمانی فلچ عصب رادیال بدنیال شکستگی هومروس با روش میکروسکوپی ترمیم عصب

دکتر محمد رضا امام هادی (M.D.)^۱- دکتر محسن مردانی کیوی (M.D.)^۱- دکتر مهران سلیمانها (M.D.)^۱

*نویسنده مسئول: رشت، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، بیمارستان پورسینا، مرکز تحقیقات ارتودنسی

پست الکترونیک: Dr_mohsen_mardani@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۱/۳۱ تاریخ پذیرش: ۹۰/۵/۹

چکیده

مقدمه: شایع ترین عارضه عصبی همراه با شکستگی های هومروس، فلچ عصب رادیال است که در ۱۷-۲٪ موارد اتفاق می افتد. شیوه های مختلف ترمیم عصب و زمان انجام آن (اکسپلوراسیون اولیه یا تاخیری) از بحث های چالش برانگیز این ضایعه است.

هدف: تعیین پیامدهای درمانی روش های میکروسکوپی ترمیم فلچ عصب رادیال بدنیال شکستگی های هومروس

مواد و روش ها: در این مطالعه مقطعی گذشته نگر از ۲۰ ایمیار مبتلا به شکستگی هومروس (۱۵ مرد و ۵ زن با میانگین سنی $35 \pm 12/5$)، ۱۵ ایمیار دچار آسیب اولیه عصب رادیال و ۵ نفر دچار فلچ یاتروژنی (بدنبال مداخله درمانی ارتودنسی) بودند. از ۱۵ ایمیار اول، ۸ ایمیار شکستگی باز هومروس داشتند که همگی به روش جا اندازی باز و فیکسایسیون داخلی همراه با اکسپلور اولیه عصب رادیال شدند. از ۸ ایمیار دیگر مبتلا به شکستگی بسته، یک نفر با جا اندازی باز و اکسپلور اولیه ترمیم شد و ۷ نفر دیگر به روش جا اندازی بسته و آغاز گذاشی درمان شدند. اکسپلور تاخیری به علت بیهود نیافتند پس از ۳ ماه در این ۷ نفر و همچنین در ۵ نفر دچار فلچ یاتروژنی انجام شد. روش های ترمیم عصب بر اساس نوع آسیب صورت گرفت و بیماران به مدت $24/4 \pm 2/5$ (۲۴-۲۸ ماه) بی گیری شدند. متغیرهای دموگرافی، یافته های حین اکسپلوراسیون، نوع ترمیم عصب و میزان بیهود عملکردی بیماران (با کمک معیار Alnot) ثبت و داده های فوق با نرم افزار SPSS19 تجزیه و تحلیل آماری شد.

نتایج: ۷ بیمار با قطع کامل عصب رادیال به روش پیوند عصب ایتر فاسیکولر، با استفاده از عصب سورال خود بیمار، ترمیم شدند که در ۳ امورد پیامد خوب، ۲ مورد متوسط و ۳ مورد ناموفق بود. ۳ بیمار با پارگی جزئی عصب، نورورافی شده و بیامد همگی خوب بود. ۸ بیمار فیبروزیری نورال و ۲ مورد به دام افتادگی در کالوس داشتند که در همگی نورولیز انجام شد و بیهود در حد خوب یافتدند. در مجموع میزان بیهود سه روش ۹۰٪ تعیین شد.

نتیجه گیری: انتخاب شیوه صحیح ترمیم عصب و تصمیم گیری مناسب در مورد اولیه یا تاخیری بودن اکسپلوراسیون می تواند منجر به نتایج عملکردی مطلوب و رضایت بخش در مبتلایان فلچ عصب رادیال بدنیال شکستگی های هومروس شود.

کلید واژه ها: جراحی میکروسکوپی / شکستگی بازو / فلچ رادیال / نتیجه درمان

مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دوره بیستم شماره ۸۰، صفحات: ۶۷-۷۳

مقدمه

عصبي ناشي از نوروپارکسي بوده و خود عصب دست نخورده باقى مى ماند، که اکثر قریب به اتفاق اين موارد پس از گذشت چند هفته تا چند ماه به بود مى یابند(۳و۵). با وجود شیوه های متنوع درمانی و نتایج متفاوت عملکردی آنها هنوز هم در مورد زمانبندی و نوع مداخله جراحی اتفاق نظر وجود ندارد. به طور کلى جراحان موافق با شیوه اکسپلور کردن زودرس (Early exploration) عصب اظهار مى دارند که اين روش از لحظه تکنيکي ساده تر بوده و با خطر كمتری همراه است و اين توانايي را به جراح مى دهد تا بى درنگ ميزان و نوع صدمه عصبي را تعیین کند(۶). همچنین، در اين روش، جا اندازی و ثابت سازی شکستگی به صورت باز بوده و احتمال

شکستگی هومروس تقریباً ۳-۵٪ کل شکستگی ها را شامل مى شود(۱) و شایع ترین ضایعه عصبي محيطي همراه آن، فلچ عصب رادیال است که شیوع آن در مقاله ها بین ۱۷-۲٪ با میانگین ۱۱/۸٪ گزارش شده است(۳-۱). شایع ترین مکانیسم های آسیب به عصب رادیال در دو منطقه ذيل ايجاد مى شود: يكى در دو سوم انتهائي هومروس، جايى که عصب رادیال در تماس مستقيم با پريوست قرار مى گيرد و ديگرى در وجه دور سولترال هومروس که در اين وجه عصب رادیال سپتوم ايتير ماسکولر را سوراخ مى كند(۴). شیوه درمانی فلچ عصب رادیال بدنیال شکستگی های هومروس يكى از مباحث چالش برانگيز در ميان جراحان بوده است. بيشتر موارد فلچ

بیماران ضایعه شبکه برآکال یا شکستگی مونتاژیای همراه نداشتند و هیچ کدام از فلنجها بهدبال شکستگی پاتولوژی هومروس ایجاد نشده بود. بیست بیمار شرایط فوق را داشتند که از این میان نیمی از بیماران با توجه به نوع شکستگی به روش جاندازی باز و فیکساسیون داخلی (ORIF: Open Reduction & Internal Fixation) و مابقی به روش نگهدارنده درمان شده بودند. انتخاب نوع درمان شکستگی با توجه به صلاح‌دید ارتوپد معالج و بر اساس نوع شکستگی انجام شده بود. با بررسی پرونده‌های پزشکی و رادیوگرافی‌های قبلی این بیماران، متغیرهای دموگرافی (سن و جنس)، نوع شکستگی (باز یا بسته)، محل شکستگی (چرخشی (Spiral)، عرضی یا دیستال)، نوع شکستگی (چرخشی (Spiral)، عرضی یا دیستال)، روش درمان شکستگی (نگهدارنده، پیچ و پلاک، میله‌گذاری ایترامدولاری) ثبت شد.

هفت بیمار دچار شکستگی باز هومروس با فلنج اولیه عصب رادیال همگی به روش ORIF (شیوه جراحی با توجه به مسیر زخم و میزان و شکل آسیب بافتی) با بازیابی همزمان (اولیه) عصب درمان شدند. از هشت بیمار مبتلا به شکستگی بسته همراه با فلنج عصب رادیال، ۷ نفر به صورت نگهدارنده درمان شدند و پس از ۳ ماه و بهبود نیافتن آسیب عصبی مورد بازیابی تاخیری قرار گرفتند. یک بیمار با قیمانده به علت شکستگی ناپایدار به صورت ORIF (با شیوه لترال) و همراه با بازیابی همزمان (اولیه) درمان شد. پنج بیمار دیگر مواردی از شکستگی‌های هومروس بودند که در پرونده پزشکی اولیه نشانه‌ای از آسیب عصبی نداشته و بهدبال درمان شکستگی فلنج شده بودند (فلنج ایاتروژنیک) که این موارد نیز پس از سه ماه انتظار و بهبود نیافتن، بازیابی تاخیری شدند.

در تمام موارد بازیابی و در صورت نیاز ترمیم عصب، از میکروسکوپ استفاده شد. در موارد لزوم از بخیه‌زدن اپی‌پری‌نورال (Epi-perineural Suturing) با نخ پرولین ۹/۰ بهره برده شد. با توجه به یافته‌های بازیابی - زودرس یا تاخیری -، بیماران در چهار گروه فیروز پری‌نورال، به دام افتادگی عصب در کالوس، پارگی ناکامل عصب و قطع کامل عصب طبقه‌بندی شدند. ترمیم عصب برای بیماران مبتلا به فیروز پری‌نورال و به دام افتادگی عصب، به روش نورولیز

به دام افتادگی عصب (Nerve Entrapment) حین تشکیل کال کمتر می‌شود (۲/۷). در مقابل بیشتر جراحان شیوه اکسپلور تاخیری (Late exploration) را می‌پسندند. آنها اعتقاد دارند که میزان احتمال بهبود خودبخودی عصب بسیار بالا بوده و ترمیم عصب صدمه دیده پس از بهبود شکستگی آسان‌تر است و درمان تاخیری - انتظاری باعث کاهش تعداد عمل‌های جراحی غیرضروری می‌شود (۹/۲، ۶/۱). مداخله جراحی برای ترمیم عصب رادیال را می‌توان در انواع مختلف نورورافی، پیوند عصب ایترفاسیکولر، نورولیز و ترانسفر تاندون یا عصب طبقه‌بندی کرد. هر کدام از شیوه‌های مذکور با توجه به عواملی نظیر موقعیت و میزان صدمه عصبی، مدت گذشتن از آسیب و در نهایت و مهم‌تر از همه نوع صدمه حین بازیابی محل انتخاب می‌شوند. تصمیم‌گیری قطعی برای درمان یک ضایعه نیازمند تحقیق متعدد بر کارایی روش‌های متنوع درمانی است که متأسفانه در مورد شیوه‌های درمانی فلنج عصب رادیال پژوهش زیادی انجام نشده است. این مطالعه به تعیین کارایی و میزان بهبود عملکردی روش‌های جراحی در موارد فلنج عصبی رادیال بهدبال شکستگی‌های هومروس می‌پردازد.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه مقطعی گذشته‌نگر، تمام بیماران بالغی بررسی شدند که با عالیم فلنج حسی - حرکتی عصب رادیال همراه با شکستگی ایزوله هومروس در بیمارستان پورسینای استان گیلان بین تیرماه ۱۳۸۶-۸۸ درمان شده بودند. معیارهای ورود عبارت بودند از: (الف) بیماران با شکستگی هومروس - باز یا بسته - که نیاز به مداخله جراحی باز ارتوپدی برای فیکساسیون شکستگی هومروس داشته و همزمان عصب رادیال نیز بازیابی شده بود (بازیابی اولیه یا زودرس عصب); (ب) تمام بیماران دچار شکستگی هومروس با درگیری عصب رادیال که پس از درمان به صورت جاندازی بسته و آتل‌گذاری (نگهدارنده) و انتظار سه ماهه بهبود نیافته بودند (بازیابی تاخیری عصب); (ج) تمام بیماران با شکستگی هومروس بدون آسیب عصبی اولیه که پس از مداخلات درمانی دچار آسیب عصبی شده (فلنج ایاتروژن) و تایید بهبود نیافتن پس از سه ماه (بازیابی تاخیری عصب). هیچ‌کدام از

موردی دیده نشد. ۶۵٪ در گیری در بازوی راست و ۳۵٪ شکستگی‌ها در بازوی چپ بود. الگوی شکستگی در ۱۰ بیمار (۵۰٪) به صورت عرضی، در ۶ بیمار (۳۰٪) به صورت چرخشی و در ۴ بیمار به صورت comminuted بود. بیماران به مدت میانگین $24/4 \pm 2/5$ ماه (گستره ۱۹–۲۸ ماه) پس از سانحه پی‌گیری شدند. در تمام بیماران جوش خوردنگی بالینی و رادیولوژی شکستگی پس از مدت میانگین یازده هفته (گستره ۸–۱۶ هفته) بوجود آمد. در ۹ بیمار جراحی شده از پیچ و پلاک و در تنها یک بیمار از روش میلگذاری ایترامدولری استفاده شده بود.

یافته‌های حین بازیابی عصب و پیامدهای درمانی:

هفت بیمار دچار قطع کامل عصب شده بودند که همگی جزء شکستگی‌های باز بوده و به روش پیوند عصب ایترافاسیکولری با استفاده از عصب سورال بیمار ترمیم شدند. با توجه به معیار Alnot، ۳ نفر در حد خوب و ۲ نفر در حد متوسط بهبود یافتند و در دو بیمار دیگر پیوند عصب ناموفق بود. سه بیمار پارگی جزئی عصب داشتند که همگی به شیوه نورورافی ترمیم شدند و پیامد درمانی همگی آنها خوب بود. ۸ بیمار دچار فیروز پری‌نورال و ۲ بیمار به دام افتادگی در کالوس شده بودند که همگی ایترافاسیکولرنورولیز شده و نتایج درمانی همه آنها خوب ارزیابی شد. در مجموع از ۲۰ بیمار، تنها دو بیمار پیوند عصب ناموفق داشتند که در هر ۲ نفر به دنبال قطع کامل عصب در نتیجه یک شکستگی باز پیوند عصب انجام شد. میزان بهبود کلی به دنبال ترمیم عصب (مجموع سه شیوه) ۹۰٪ ارزیابی شد.

ایترافاسیکولر انجام شد. در بیمارانی که دچار پارگی ناکامل عصبی شده بودند نورورافی (Neurorrhaphy) و در بیماران با قطع کامل عصب پیوند ایترافاسیکولر با استفاده از عصب سورال بیمار انجام شد.

سپس، یافته‌های حین بازیابی، نوع ترمیم عصب و مدت بهبود آن ثبت شد. میزان بهبود عصب با معیار Alnot (۱۰) در انتهای پی‌گیری تعیین شد. هیچ مشخصه‌ای از هویت بیمار در بررسی گنجانده نشد و از هیچ مداخله درمانی جدید، هم استفاده نشد. عصب بیماران در مدت پی‌گیری با معیارهای (Medical Research Council Neurological MRC Scales) ارزیابی شد. این معیارها عبارتند از: ارزیابی فلچ عضله سه سر بازو، مچ و عضلات اکستنسور انگشتان و سوپیناتور ساعد و ارزیابی از بین رفتن حس سمت دورسرورادیال دست و سمت دورسال سه و نیم انگشت طرف رادیال. آنالیز آماری با نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ انجام شد. پس از جمع‌آوری اطلاعات، برای توصیف داده‌ها از جدول‌های فراوانی و شاخص‌های آماری نظریه میانگین و انحراف معیار و برای مقایسه داده‌ها از آزمون کای اسکوئر یا آزمون دقیق فیشر (با تعیین معنی‌داری $P < 0.05$) استفاده شد.

نتایج

۱۵ مرد و ۵ نفر زن با میانگین سنی $35 \pm 12/55$ سالگی (گستره ۱۸–۶۰ سال) بررسی شدند. محل شکستگی در ۶۰٪ بیماران (۱۲ نفر) در یک سوم دیستال شفت هومروس و ماقبی در یک سوم میانی بود. ابتلای یک سوم پروگزیمال در هیچ

جدول ۱: میزان بهبودی درمان‌های متفاوت فلچ عصب رادیال بدنیال شکستگی هومروس در مقایله‌های قبلی و مطالعه حاضر

نوع درمان انجام شده	فلچ عصبی							
	نورولیزیس ایترافاسیکولر	نورولیزیس ایترافاسیکولر	نورورافی	نورورافی	پیوند عصب ایترافاسیکولر	مطالعه حاضر	مطالعه حاضر	مطالعه حاضر
فلچ عصب رادیال								
تعادل بهبود یافته								
درصد								
۱۵	۶۷	۵۱	۱۰	۳	۲۷	۵	۷	۱۴۵
۱۸	۶۰	۲۷	۱۰	۳	۲۳	۵	۵	۱۱۰
۹۰	۸۹/۶	۱۰۰	۵۲/۹	۱۰۰	۸۵/۲	۷۱/۴	۷	۷۵/۹

* براساس بازنگری مجدد "شائو" و همکاران (۲).

بحث و نتیجه‌گیری

سه مورد پارگی پارشیل عصب درمان شده به روش نورورافی، بهبود کامل یافتند. شکستگی‌های باز هومروس که همراه با فلچ کامل و پایدار عصب رادیال باشد، اغلب نشانه صدمه با انرژی زیاد-High (Energy Injury) است که بازیابی زودرس محل را می‌طلبد زیرا اکثر این صدمه‌ها با به دام افتادگی یا حتی پارگی پارشیل تا کامل عصب همراه هستند. چون وسعت صدمه عصبی به طور معمول وسیع و غیرقابل تمایز است، نورورافی توصیه نمی‌شود(۱۶)؛ این درحالی است که در این موارد روش پیوند عصب ایترفاسیکولر، پیامد درمانی رضایت بخش بدنبال داشته است(۱۸). پیوند عصب هنگامی اندیکاسیون پیدا می‌کند که با نقص وسیع، پارگی یا له شدگی عصب موواجه باشیم. در مقاله‌های مختلف بهبود به دنبال پیوند عصب ۸۵-٪۸۰ ذکر شده است(۱۷و۲۰). البته "رینگ" و همکاران(۱۹) ۲۴ مورد شکستگی هومروس با انرژی زیاد همراه با فلچ عصب رادیال (۱۱ مورد شکستگی باز و ۳ مورد بسته) را بررسی کرده و تعدادی از آنها (۱۱ مورد شکستگی باز و ۳ مورد بسته) را بازیابی عصب کردند. از این تعداد، ۶ بیمار با شکستگی باز دچار قطع کامل عصب شده بودند که به رغم پیوند عصب هیچ کدام بهبود نیافتند. به عقیده آنها بهبود نیافتن، ناشی از میزان بسیار وسیع صدمه وارد به عصب بوده است. در مطالعه ما از ۷ بیمار با قطع خوب عصب ۳ نفر بهبود در حد خوب و ۲ نفر در حد متوسط یافتند و در دو نفر نیز پیوند عصب ناموفق بود.

در سال ۲۰۰۷، پنجاه و دو مورد فلچ عصب رادیال توسط "وگرا" (۲۰) و همکاران برای تعیین کارآیی جراحی ترمیم عصب بررسی شدند. آنها دریافتند که جراحی ترمیم عصب در غیاب عملکرد عصبی پس از ۴ تا ۳ ماه نه تنها نتایج درمانی را بهبود می‌بخشد بلکه باعث افزایش چشمگیر رضایتمندی بیماران نیز می‌شود. "فاستر" و همکاران نیز پس از بازیابی ۱۴ مورد فلچ عصب رادیال با شکستگی باز هومروس، گزارش کردند که ۶۴٪ درگیری عصب به علت پاره یا لشدن عصب بین قطعه‌های شکستگی بود و ترمیم عصب پیامد عملکردی مفیدی بجا گذاشتند(۱۹).

در مطالعات مختلف ارتباط محل شکستگی (یک سوم میانی و انتهایی هومروس) با افزایش خطر ایجاد فلچ عصب رادیال نشان داده شده بود(۱۴-۱۲و۲). در مطالعه ما نیز محل شکستگی تمام بیماران در یک سوم میانی یا انتهایی هومروس بود. در مطالعه "کاگنت" و همکاران(۱۴) در بررسی ۳۰ بیمار بیشترین خطر آسیب به دنبال درمان شکستگی با پیچ و پلاک نسبت به دیگر روش‌ها بوجود آمد. بود که این موضوع نیز در این مطالعه تایید شد.

اصلی‌ترین اختلاف نظر در مقاله‌ها درمان فلچ عصب رادیال، یکی هنگام بازیابی عصب (بازیابی زودرس یا تاخیری) و دیگری نوع مداخله درمانی برای ترمیم عصب (پیوند عصب، نورولیز، نورورافی) است. پروتکل مورد تایید اکثر جراحان در بیماران مشکوک به فلچ عصب رادیال، انجام الکترومیوگرام در هفته ششم و سپس ترمیم عصب در ماه دوم تا چهارم پس از سانحه است. البته "اکهولم" و همکاران توصیه به شش ماه انتظار و "رینگ" و همکاران به ۱۲-۶ ماه صبر برای بهبود کرده‌اند(۱۵و۱۶). در بیماران با اندیکاسیون جراحی شکستگی (از جمله شکستگی باز، جوش نخوردگی و ترومای متعدد) نظر به بازیابی زودرس همزمان با جراحی ارتودپدی وجود دارد.

"شائو" و همکاران پس از بررسی مقاله‌های ۴ دهه اخیر، به این نتیجه رسیدند که تفاوت معنی‌دار بین میزان بهبود در بیماران بازیابی زودرس با بیماران بازیابی تاخیری وجود ندارد (۲). با توجه به این موضوع می‌توان نتیجه گرفت که بهترین زمان برای عمل جراحی هر بیمار باید به صورت مجزا و با توجه به علائم بالینی وی انتخاب شود. به نظر می‌رسد هنوز هم بهترین پروتکل درمانی برای فلچ عصب رادیال، همان الگوریتم "شائو" و همکاران باشد(۲).

عصب رادیال مناسب‌ترین عصب برای نورورافی است زیرا فاسیکول‌های آن به طور عمده حرکتی بوده و شایع‌ترین آسیب آن نیز نزدیک پایانه‌های حرکتی است(۱۷). نتایج درمانی خوب و عالی در ۷۸٪ تا ۹۰٪ موارد درمان شده به روش نورورافی اولیه گزارش شده است(۱۷). در این مطالعه نیز هر

تاختیری-انتظاری در موارد شکستگی‌های بسته باشد. نتایج درمانی مطلوب در این مقاله نیز احتمالاً به علت رعایت پرتوتلک درمانی مذکور بوده است. از ضعفها و محدودیت‌های این مطالعه باید به مدت پی‌گیری کمتر نسبت به برخی پژوهش‌های دیگر اشاره کرد. همچنین، از برتری‌های این مطالعه نسبت به پژوهش‌های مشابه باید به استفاده از سه روش مختلف ترمیم عصب اشاره کرد. در مجموع مطالعه ما مؤید میزان بهبود عملکردی ۹۰٪ بهدنبال جراحی ترمیم عصب در بیماران فلچ عصب رادیال بهدنبال شکستگی هومروس است که با میانگین بهبود خودبخودی بهدنبال نوروپراکسی در مقاله‌های متعدد (۱/۸۸٪) تفاوت قابل ملاحظه‌ای ندارد. در انتها باید مذکور شد که با هر بیمار باید به‌طور مجزا برخورد کرد. درک مناسب از ویژگی‌های مخصوص هر آسیب و درمان‌های آن موجب انتخاب یک استراتژی درمانی مناسب و تسهیل بهبود می‌شود.

انتخاب شیوه صحیح ترمیم عصب با جراحی میکروسکوپی و تصمیم‌گیری مناسب در مورد اولیه یا تاختیری‌بودن بازیابی، می‌تواند منجر به نتایج عملکردی مطلوب و رضایت‌بخش در بیماران دچار فلچ عصب رادیال بهدنبال شکستگی‌های هومروس شود.

- Defranco MJ, Lawton JN. Radial Nerve Injuries Associated With Humeral Fractures. *J Hand Surg* 2006; 31A:655–663.
- Shao YC, Harwood P, Grotz MRW, Et Al. Radial Nerve Palsy Associated With Fractures of the Shaft of the Humerus, A Systematic Review. *J Bone Joint Surg* 2005; 87B:1647–1652.
- Lowe JB, Sen SK, Mackinon SE. Current Approach to Radial Nerve Paralysis. *Plast Reconstr Surg* 2002; 15:1099–1112.
- Carlan D, Pratt J, Patterson JM, Et Al. The Radial Nerve in The Brachium: An Anatomic Study In Human Cadavers. *J Hand Surg Am* 2007; 32:1177–82.
- Kato N, Birch R. Peripheral Nerve Paralysis Associated With Closed Fractures and Dislocations. *Injury* 2006; 37:507–512.
- Bishop J, Ring D. Management Of Radial Nerve Palsy Associated With Humeral Shaft Fracture: A Decision Analysis Model. *J Hand Surg* 2009; 34A:991–996.

یکی از محدود مطالعاتی که با روش طبقه‌بندی شده Alnot به تعیین کیفیت درمان این بیماران پرداخته است، پژوهش "کاگنت" و همکاران بر ۳۰ بیمار مشابه است(۱۴) که در آن بهبود پس از ترمیم با روش‌های نورولیز و پیوند ایترفاسیکولر عصبی ۸۱٪ گزارش شد. همچنین، در مقاله بازنگری مجدد "شائو" و همکاران، میزان بهبود فلچ عصب رادیال با روش نورولیز ۸۹/۶٪، با پیوند عصب ۸۵/۲٪ و با روش نورورافی ۵۲/۹٪ بوده است(۲). در پژوهش دیگری از "اکهولم" و همکاران از ۳۳ بیمار با فلچ اولیه عصب رادیال بهدنبال شکستگی هومروس که با روش‌های ترمیم عصبی درمان شده‌بودند، ۷۳٪ بهبود کامل یافتند(۱۵).

با وجود آن که مطالعه ما تنها محدود به بررسی ۲۰ بیمار دچار عارضه فلچ عصب رادیال بهدنبال شکستگی هومروس بود، متغیرهای دموگرافی این بیماران تقریباً با مقاله‌های اخیر مطابقت کامل دارد. تعیین کیفیت دقیق شیوه‌های درمانی به علت فراوانی محدود این عارضه و همچنین نبود مطالعات کارآزمایی بالینی دشوار است. اما با توجه به نتایج این مقاله و دیگر مطالعات مشابه اخیر، به نظر می‌رسد که گرایش اصلی به سمت مداخله جراحی زودرس در شکستگی‌های باز، مولتیپل ترومما یا موارد جوش نخوردن و مداخله جراحی

منابع

- Foster RJ, Swiontkowski MF, Bach AW, Et Al. Radial Nerve Palsy Caused By Open Humeral Shaft Fractures. *J Hand Surg [Am]* 1993; 18:121-4.
- Larsen LB, Barfred T. Radial Nerve Palsy After Simple Fracture Of The Humerus. *Scand J Plast Reconstr Surg Hand Surg* 2000; 34:363-6.
- Amillo S, Barrios RH, Martinez-Peric R, Et Al. Surgical Treatment of The Radial Nerve Lesions Associated With Fractures of The Humerus. *J Orthop Trauma* 1993; 7:211-15.
- Monreal R. Steindler Flexorplasty To Restore Elbow Flexion In C5-C6-C7 Brachial Plexus Palsy Type. *J Brachial Plex Peripher Nerve Inj* 2007; 2: 15.
- Skyhoj Olsen T. Arm And Leg Paresis As Outcome Predictors In Stroke Rehabilitation. *Stroke* 1990; 21:247–251.
- Bumbasirevic M, Lesic A, Bumbasirevic V, Et Al. The Management of Humeral Shaft Fractures with Associated Radial Nerve Palsy: A Review Of 117 Cases. *Arch Orthop Trauma Surg* 2010; 130:519–522.

13. Ekholm R, Ponzer S, Tornkvist H, Et Al. Primary Radial Nerve Palsy In Patients With Acute Humeral Shaft Fractures. *J Orthop Trauma* 2008; 22:408–414.
14. Cognet JM, Fabre T, Durandeau A. Persistent Radial Nerve Palsy after Humeral Diaphyseal Fracture: Cause, Treatment, and Results. 30 Operated Cases. *Rev Chir Orthop Reparatrice Appar Mot* 2002; 88(7):655-662.
15. Ekholm R, Adami J, Tidemark J, et al. Fractures of the Shaft of The Humerus: An Epidemiologic Study of 401 Fractures. *J Bone Joint Surg Br* 2006; 88:1469-73.
16. Ring D, Chin K, Jupiter JB. Radial Nerve Palsy Associated with High-Energy Humeral Shaft Fractures. *J Hand Surg Am* 2004; 29:144-147.
17. Lowe JB, Sen SK, Mackinnon SE. Current Approach to Radial Nerve Paralysis. *Plast Reconstr Surg* 2002; 110: 1099-1112.
18. Lee YH, Chung MS, Gong HS, Et Al. Sural Nerve Auto Grafts For High Radial Nerve Injury with Nine Centimeter or Greater Defects. *J Hand Surg* 2008; 33A:83–86.
19. Foster RJ, Swiontkowski MF, Bach AW, Et Al. Radial Nerve Palsy Caused By Open Humeral Shaft Fractures. *J Hand Surg Am* 1993; 81:121-124.
20. Vegra M, Peri Di Caprio A, Bocchietti MA, et al. Delayed Treatment of Persistent Radial Nerve Paralysis Associated With Fractures of The Middle Third of Humerus: Review And Evaluation of The Long-Term Results of 52 Cases. *J Hand Surg Eur* 2007; 32(5):529-533.

Archive of SID

Functional Outcomes of Radial Nerve Palsy Associated With Humeral Fractures Using Microscopic Nerve Repair Procedures

Emamhadi M.R.(M. D.)¹- *Mardani Kivi M.(M. D.)¹- Soleinmanha M.(M. D)¹

*Corresponding Address: Orthopedic Research Center, Poursina Hospital, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, IRAN

Email: Dr_mohsen_mardani@yahoo.com

Received: 20/Apr/2011 Accepted: 31/Jul/2011

Abstract

Introduction: Radial Nerve Palsy (RNP) is the most common nerve lesion complicating humeral shaft fractures in 2%-17% of cases. Exploration timing (early or delayed) and various nerve repair procedures are still matter of dispute. The objective of this study is to determine the functional treatment outcome of microsurgeric repair of RNP associated with humeral fractures.

Materials and Methods: In this retrospective study of 20 patients (15 males and 5 females with a mean age of 35 ± 12.5) with humeral fractures, 15 cases had primary RNP and the other 5 cases experienced nerve palsy after their orthopedic manipulations (secondary or iatrogenic RNP). Of the first 15 patients, 7 cases had open humeral fractures which were treated using ORIF and early exploration procedures and 8 cases with closed humeral fractures treated conservatively with closed reduction-casting and delayed exploration after 3months because of no recovery. Iatrogenic RNP were observed for 3 months and explored after no sign of recovery. Nerve repair procedures were performed based on nerve injury and patients were followed up for a mean of 24.4 ± 2.5 months (19-20 months). Exploration findings, kind of nerve repair and functional recovery rate (based on Alnot criteria) were recorded and analyzed using SPSS-19 software.

Results: Of the 7 cases who suffered from total radial nerve transection (repaired by interfascicular grafting) 3 cases had good outcome, 2 cases had fair outcome and 2 cases were failed. Exploration of 3 cases revealed partial nerve tearing (repaired by neurorrhaphy) with good results. Eight cases with perineural fibrosis and 2 cases of nerve entrapment in callus were treated by interfascicular neurolysis and the results were good. Overall recovery rate of these three procedures was 90%.

Conclusion: In patients with RNP associated with humeral fractures, choosing proper microsurgeric nerve repair and determining proper exploration timing (early or delayed) could result in desirable functional outcomes.

Key words: Humeral Fractures/ Microsurgery/ Radial Neuropathy/ Treatment Outcome

Journal of Guilan University of Medical Sciences, No: 80, Pages: 67-73